

Pedagogisen oppimisympäristön merkitys toivotun käyttäytymisen tukemisessa

Käyttäytymisen tuen verkkokurssi
Syksy 2024

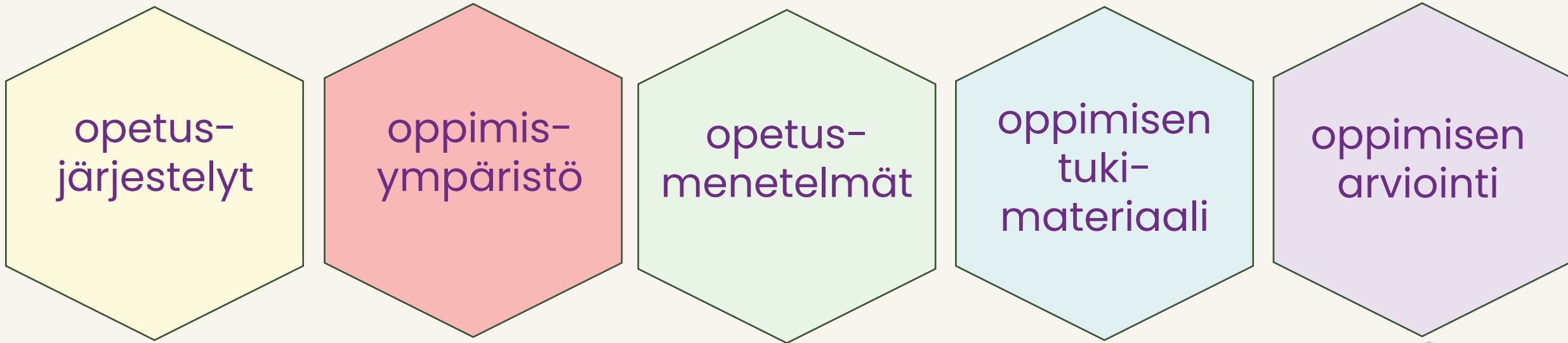
itla

Sopivan tasoiset tehtävät, valinnan mahdollisuudet ja ohjeiden antaminen

- Yksilön valmiudet, taidot, vahvuudet ja mieltymykset vs. ympäristön asettamat odotukset ja vaatimukset
- Eriyttäminen, valinnanmahdollisuuksien lisääminen ja vaihtoehtojen tarjoaminen ovat tehokkaita keinoja ehkäistä ei-toivottua käyttäytymistä ja lisätä sitoutumista työskentelyyn
- Liian vaikeat tai epäselvät tehtävät → ohjeiden noudattamatta jättäminen, tehtävän ulkopuolinen puuhailu ja ei-toivottu käyttäytyminen
- Helposti ymmärrettävät ohjeet tukevat toivottua käyttäytymistä
 - ✓ Kiinnitä oppilaiden huomio ennen ohjeen antamista
 - ✓ Anna yksi ohje kerrallaan
 - ✓ Anna ohjeet myönteisessä muodossa
 - ✓ Muista osittaminen ja monikanavaisuus
 - ✓ Tue suullisia ohjeita kirjoittaen, kuvin, näyttämällä ja mallintamalla

Eriyttäminen

- on keskeinen pedagoginen keino vastata erilaisuuden haasteisiin sekä ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia ennakolta, joka mahdollistaa oppimisesta saavutettavaa kaikille ryhmän lapsille ja nuorille
- perustuu oppilaantuntemukseen, lähtökohtana oppilaan oma taso vrt. lähikehityksen vyöhyke (Vygotsky 1978)
- keino vaikuttaa motivaatioon, itsetuntoon ja oppimiseen vahvuusperustaisesti

Viiden O:n malli (Roiha & Polso, 2018; 2019; 2020; 2023)

- Vain osa oppii
- Oppiminen ja työskentely erittäin omatoimista
- Mahdollisuus saavuttaa erittäin syvä tai laaja osaaminen opiskeltavasta asiasta
- Esimerkkitaitoja: arvioiminen suhteessa kokonaisuuteen, soveltaminen ja uuden luominen opitun tiedon pohjalta

- Suurin osa oppii
- Yksilöiden välillä eroja oppimisen syvyydessä ja laajuudessa
- Erojen taustalla yksilölliset lähtökohdat
- Esimerkkitaitoja: ymmärtäminen, osin soveltaminen ja analysoiminen

- Kaikki oppivat
- Työskentelyssä tarvitaan aikuisen vahvaa tukea
- Esimerkkitaitoja: tunnistaminen ja nimeäminen

TOP

MIDDLE

CORE

Mukaillen (Palmu 2017, 2021)

Muista!

- ✓ Valitse tehtävät oppijan mukaan – eriyttäminen kuuluu kaikille, eikä useinkaan ole rahasta tai resursseista kiinni
- ✓ Anna tehokkaat, selkeät ohjeet
- ✓ Tarjoa riittävät mahdollisuudet harjoitella
- ✓ Kehu onnistunutta suoritusta ja oikean suuntaista yrittämistä
- ✓ Anna rakentavaa ohjaavaa ja korjaavaa palautetta
- ✓ Kasvattajien pienillä muutoksilla omaan toimintaansa voidaan erilaisille lapsille ja nuorille taata yhdenvertainen mahdollisuus osallistumiseen, osallisuuteen ja onnistumiseen

VIITTEET

Heacox, D. 2012. *Differentiating Instruction in the Regular Classroom. How to Reach and Teach All Learners*. Free spirit publishing.

Karjalainen, P., Pihlaja, P., Koskenaho, N., Palosaari, O. & Kouvonen, P. 2022. Tukea arkeen! <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/tukea-arkeen>

Kern, L. & Clemens, N. H. 2007. Antecedent strategies to promote appropriate classroom behavior. *Psychology in the Schools*. Volume 44, Issue 1, 65-75.
<https://doi.org/10.1002/pits.20206>

Lehtinen, E., Vauras, M. & Lerkkanen, M.-K. 2016. *Kasvatuspsykologia*. PS-kustannus.

Mitchell, D. 2018. 27 tutkitusti toimivaa tapaa opettaa. PS-kustannus.

Nurminen, K. Tampereen yliopisto. Rakentava palaute. Hyvinvoiva hoiva -hanke. <https://blogs2.abo.fi/hyvinvoivahoiva-opas/hyvinvoiva-tyoyhteiso/rakentava-palaute/> (Luettu 15.4.2024.)

Opetushallitus. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet>

Palmu, I. 2017. Core to top -malli teoksessa Vitka, T. 2018. Laaja-alainen erityisopetus yläkoulussa. PS-kustannus. s. 130-131.

Palmu, I. 2021. Core to top -eriyttävät tavoitteet koko ryhmälle. Tehokas eriyttämisen merkitys työrauhalle ja oppimismotivaatiolle. Verkkokoulutus. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri.

Roiha, A. & Polso, J. 2020. Eriyttämiseen tarvitaan laajempaa näkökulmaa. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti*, 2020, Vol. 30, No. 4 © Niilo Mäki -säätö

Roiha, A. & Polso, J. 2018. Onnistu eriyttämisessä. Toimivan opetuksen opas. PS-kustannus.

Roiha, A. & Polso, J. 2023. Onnistu eriyttämisessä. Toimivan opetuksen opas. 2., uudistettu painos. PS-kustannus.

Sandberg, E. Innostavan ja motivoivan palautteen antaminen. Mannerheimin lastensuojeluliitto. <https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/koulun-kerhotoiminta/innostavan-ja-motivoivan-palautteen-antaminen/> (Luettu 15.4.2024.)

Siiskonen, T., Lerkkanen M.-K. & Savolainen, H. 2020. Oppimisen tukeminen. Teoksessa Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M.-K. & Siiskonen, T. (toim.) *Oppimisen vaikeudet*. Niilo Mäki Instituutti. s. 78-98.

Tomlinson, C. A. 2014. *The Differentiated Classroom: Responding the Needs of All Learners*. ASCD.

Vitka, T. 2018. Laaja-alainen erityisopetus yläkoulussa. PS-kustannus.

Vitka, T. 2021. Laaja-alaisen erityisopetuksen käsikirja. PS-kustannus.

**Kasvun
tuki**
Varhaisen
tuen tietolähde

itla
Itsenäisyyden
juhlavuoden
lastensäätiö